

HØRINGSNOTAT

05.07. 2016

S.nr. 15/5599

Forslag til forenklinger og presiseringer i byggesaksforskriften

Endringer i byggesaksforskriften

(forskrift av 26. mars 2010 om byggesak)

Innhold

1. Innledning	3
2. Tydeliggjøre i forskrift at de fleste fartøy ikke omfattes av byggesaksdelen	3
2.1. Forslag til forskrift	3
2.2. Merknader til bestemmelsen.....	3
3. Gi unntak for mindre frittliggende byggverk knyttet til drift av jordbruks- skogsbruks- og reindriftsområder.....	5
3.1. Forslag til forskrift	5
3.2. Merknader til bestemmelsene.....	7
4. Endre tiltakshavers rapporteringsplikt til kommunen om tiltak som er unntatt fra søknadsplikt ...	8
4.1. Forslag til forskrift	8
4.2. Merknader til bestemmelsen.....	8
5. Presisere hvilke tilbygg som er unntatt søknadsplikt.....	10
5.1. Forslag til forskrift	10
5.2. Merknader til bestemmelsen.....	10
6. Fjerne krav til signering på referat i forhåndskonferansen	10
6.1. Forslag til forskrift	10
6.2. Merknader til bestemmelsen.....	11
7. Muligens skjerpe krav til dokumentasjon ved søknad om ferdigattest	11
7.1. Forslag til forskrift	11
7.2. Merknader til bestemmelsen.....	11
8. Gi presiserende regler knyttet til saksbehandling av overtredelsesgebyr	12
8.1. Forslag til forskrift	12
8.2. Merknader til bestemmelsene.....	12
8.2.1. Innledning	12
8.2.2. Kommunens varslingsplikt	12
8.2.3. Krav til veiledning om retten etter selvinkrimineringsforbudet	13
9. Andre endringer	13
9.1. Forskriftsforslag	13
9.1.1. Oppheve forskrift om byggesak § 13-6 sjette ledd	13
9.1.2. Oppheve forskrift om byggesak § 14-9	13
9.1.3. Oppheve forskrift om byggesak § 14-10	14
9.1.4. Rette opp språklige feil i forskrift om byggesak.....	14
9.2. Merknader	16
10. Administrative og økonomiske konsekvenser	16

1. Innledning

Nedenfor følger forslag til endringer i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26. mars 2010 nr. 488. Det er kun bestemmelser det foreslås endringer i som vises og omtales. Forslagene til endringer fremkommer i kursiv. Der ord er strøket er ordene på begge sider av tidligere tekst i kursiv. Forslagene er omtalt kronologisk.

2. Tydeliggjøre i forskrift at de fleste fartøy ikke omfattes av byggesaksdelen

2.1. Forslag til forskrift

Ny § 1-5 skal lyde:

Byggesaksdelen gjelder ikke for fartøy som benyttes til alminnelig fritidsbruk, i alminnelig skipsfart eller som er å anse som en flytende flyttbar offshoreenhet.

Tiltakshaver har ansvar for nødvendig rapportering av luftfartshindre til Statens kartverk i samsvar med forskrift 15. juli 2014 nr. 980 om rapportering, registrering og merking av luftfartshinder.

2.2. Merknader til bestemmelsen

Hjemmelen for forslaget er plan- og bygningsloven (pbl.) § 20-1 siste ledd.

De fleste fartøy omfattes ikke av byggesaksdelen

Et fartøy omfattes av byggesaksdelen dersom det faller innunder tiltaksbegrepet i pbl. § 20-1. Pbl. § 20-1 første ledd bokstav a lyder: "*....plassering av bygning, konstruksjon eller anlegg*". I Ot. prp. nr. 45 (2007-2008) fremkommer det at "husbåter" og "fortøyde fartøy som brukes til overnatting/restaurant" skal regnes som et tiltak etter pbl. § 20-1. Med utgangspunkt i forarbeidene har departementet lagt til grunn at et fartøy som ikke benyttes til overnatting, for eksempel der et fartøy ligger i opplag, oppankres for nødvendig vedlikehold eller opphugging, ikke omfattes av byggesaksdelen.

Hvilke fartøy som omfattes av byggesaksdelen av plan- og bygningsloven, gir rom for tolkningstvil. Departementet ønsker derfor å klargjøre i forskrift hvilke fartøy som er omfattet av byggesaksdelen. Departementet foreslår også at flyttbare innretninger til boligformål som har tilknytning til offshorevirksomhet, såkalte floteller unntas fra byggesaksdelen. Det understrekes at dette unntaket utelukkende knytter seg til flyttbare innretninger som har tilknytning til offshorevirksomhet, jf. skipssikkerhetsloven § 2.

Selv om fartøy som brukes til overnatting nevnes i forarbeidene som tiltak som faller inn under byggesaksdelen av plan- og bygningsloven, har ikke lovgivers intensjon vært at fritidsfartøy, som kun brukes til sporadisk overnatting, skal falle inn under byggesaksdelen. Departementet foreslår derfor at det i forskriften tydeliggjøres at bruk av fritidsfartøy til overnatting, er unntatt fra byggesaksdelen. Husbåter skal imidlertid fortsatt omfattes av byggesaksdelen. Begrunnelsen for dette er at en husbåt har en bruk av en varighet og intensitet som tilsier at husbåten bør behandles etter byggesaksdelen.

Videre mener departementet at det heller ikke har vært lovgivers intensjon at skip som benyttes i alminnelig skipsfart skal være omfattet av byggesaksdelen. Et skip som benyttes til overnatting, men som er i alminnelig skipsfart, omfattes av skipssikkerhetsloven. Dermed er

det ikke behov for at disse omfattes av byggesaksdelen. Eksempel på et skip som ikke omfattes av byggesaksdelen er skip som brukes til overnatting og som er i trafikk, men som oppankres midlertidig, for eksempel fordi passasjerene er i land i kort tid.

Skip som derimot omfattes av byggesaksdelen, er skip som er gitt en anvendelse utenfor det typiske skipsfartsområde. Skip som ligger til kai og som benyttes som restaurant, bolig, hotell eller asylmottak omfattes derfor av byggesaksdelen. Fordi slike skip ikke omfattes av skipssikkerhetsloven, mener departementet at slike skip bør vurderes av bygningsmyndighetene. Departementet oppfatter at dette forslaget er i samsvar med slik regelen praktiseres i dag.

Flytende innretninger i tilknytning til offshorevirksomhet¹ som brukes til boligformål (floteller) og som av ulike årsaker plasseres innenfor plan- og bygningslovens virkeområde, omfattes i utgangspunktet av byggesaksdelen. Midlertidige plassering av slike tiltak inntil 2 måneder er unntatt søknadsplikt i dag. Særlig fordi slike innretninger omfattes av skipssikkerhetsloven, foreslår departementet at slike innretninger ikke skal omfattes av byggesaksdelen.

Ulempen med forslaget er at f.eks. pbl. §§ 29-2 og 29-4 og de byggtekniske krav ikke får anvendelse for de fartøy eller innretninger som ikke omfattes av byggesaksdelen. Departementet mener at dette ikke har nevneverdig betydning da hensynene bak bestemmelsene uansett ikke "passer" så godt på fartøy. Når det gjelder plassering, viser vi til at dette, i alle fall til i stor grad, ivaretas av at havne- og farvannsloven har regler om hvilken plassering som er tillatt, se lovens §§ 24 og 42. Kommunene kan også i plan sette forbud mot oppankring. Departementet presiserer viktigheten av at kommunene vurderer om planen skal forby også oppankring av midlertidige tiltak. Dette må i så fall fremkomme eksplisitt av planen. De tekniske krav passer ikke særlig godt på fartøy. Vi legger også til grunn at relevante tekniske krav er tilstrekkelig ivaretatt i skipssikkerhetsloven med tilhørende regelverk.

Floteller som skal benyttes til annet formål enn offshorevirksomhet, som for eksempel hotell, bolig, asylmottak eller restaurant, er derimot omfattet av byggesaksdelen av plan- og bygningsloven.

Departementet gjør for ordens skyld oppmerksom på at kommunen har anledning til å nedlegge midlertidig forbud etter pbl. § 13-1 også for tiltak som er unntatt byggesaksdelen. Når det gjelder hvilke tiltak som har vern mot et eventuelt midlertidig forbud, er dette omtalt av Høyesterett i Rt. 2015 s. 412 (Brattskott).

Tiltakshaver har ansvaret for å innrapportere luftfartshindre

Etter SAK § 6-6 har kommunen rapporteringsplikt for luftfartshinder som kommunen blir kjent med gjennom behandlingen av en søknad. Med luftfartshinder menes "*enhver bygning, konstruksjon eller anlegg, midlertidig eller permanent, med en høyde på 15 meter eller mer over bakken eller vannet, for eksempel vindturbin, tårn, skorstein, mast, antenne, bro, og luftspenn*", se § 2 første ledd i forskrift 15. juli nr. 980 om forskrift om rapportering, registrering og merking av luftfartshinder.

Et tiltak som er i samsvar med plan og som er unntatt fra krav om søknad og tillatelse etter

¹ Jf. skipssikkerhetsloven § 2 andre ledd bokstav b)

byggesaksdelen, skal ikke saksbehandles av kommunen, og kommunen har da heller ikke rapporteringsplikt.

Flyttbare innretninger som brukes i tilknytning til offshorevirksomhet vil normalt ha en høyde over 15 meter og dermed utgjøre et luftfartshinder. Forslaget om å unnta slike flyttbare offshoreinnretninger fra byggesaksdelen kan således få den konsekvens at disse faller utenfor kommunens rapporteringsplikt, noe som potensielt kan bidra til å undergrave formålet med forskriften om rapportering, registrering og merking av luftfartshinder.

Departementet vil imidlertid bemerke at tiltak som er i samsvar med plan og som skal plasseres inntil 2 måneder, allerede er unntatt fra krav om søknad og tillatelse, jf. pbl. § 20-5 tredje ledd siste punktum. Disse tiltakene er dermed ikke en del av rapporteringsplikten i dag. Etter departementets vurdering bør det videre kunne legges til grunn at eiere av flyttbare innretninger er profesjonelle aktører som det er særlig nærliggende å anta vil overholde rapporteringsplikten de har etter luftfartslovgivningen. Departementet har derfor vanskelig for å se at dette forskriftsforslaget innebærer noen fare for luftfartssikkerheten. Departementet foreslår likevel for ordens skyld å minne om tiltakshavers plikt til å rapportere om luftfartshindre etter forskrift 15. juli 2014 nr. 980 om rapportering, registrering og merking av luftfartshinder i § 1-5 annet punktum. Departementet presiserer at bestemmelsen ikke i seg selv har noen rettsvirkning og at eventuell brudd på rapporteringsplikten derfor ikke skal følges av bygningsmyndighetene.

3. Gi unntak for mindre frittliggende byggverk knyttet til drift av jordbruks- skogsbruks- og reindriftsområder

3.1. Forslag til forskrift

§ 4-1 første ledd skal lyde:

Oppføring, endring, fjerning, riving og opparbeidelse av *følgende* tiltak *er unntatt fra kravet om byggesaksbehandling, dersom tiltakene er i samsvar med plan- og bygningsloven § 1-6 andre ledd:*

- a. Frittliggende bygning på eiendom som ikke skal brukes til beboelse, og *som* verken *har et* samlet bruksareal (BRA) eller bebygd areal (BYA) *på* over 50m².
Mønehøyden skal ikke være over 4,0 m og gesimshøyde ikke over 3,0m. Høyde måles i forhold til ferdig planert terrengs gjennomsnittsnivå rundt bygningen. Bygningen kan oppføres i en etasje og kan ikke underbygges med kjeller. Tiltaket kan plasseres inntil 1,0 m fra nabogrense og annen bygning på eiendommen. Bygningen må ikke plasseres over ledningen i grunnen.
- b. Mindre tilbygg som ikke inneholder rom til varig opphold eller beboelse, og *som* verken *har et* samlet bruksareal (BRA) eller bebygd areal (BYA) *på* over 15m².
- c. *Frittliggende byggverk som verken har et samlet bruksareal (BRA) eller bebygd areal (BYA) på over 15m², og som er knyttet til drift av jordbruks, skogsbruks- eller*

reindriftsområder. Bygningen kan oppføres i én etasje og kan ikke underbygges med kjeller.

- d. Følgende mindre tiltak i eksisterende byggverk:
 - 1. ikke-bærende vegg innenfor en branncelle eller et lydområde
 - 2. reparasjon av bygningstekniske installasjoner
 - 3. installering, endring og reparasjon av våtrom i eksisterende byggverk innenfor en bruksenhet eller branncelle
 - 4. installering og endring av enkle installasjoner i eksisterende byggverk innenfor en bruksenhet eller branncelle
 - 5. installering, endring og reparasjon av ildsted i eksisterende byggverk innenfor en bruksenhet eller branncelle
- e. Følgende mindre tiltak utendørs:
 - 1. Levegg (skjermvegg) med høyde inntil 1,8 m og lengde inntil 10,0 m. Leveggen kan være frittstående eller forbundet med bygning, og avstand til nabogrense skal ikke være mindre enn 1 m
 - 2. levegg (skjemvegg) med høyde inntil 1,8 m og lengde inntil 5,0 m. Leveggen kan være frittstående eller forbundet med bygning og kan plasseres inntil nabogrense
 - 3. innhegning mot veg inntil 1,5 m høyde. Innhegningen må ikke hindre sikten i frisisiktsoner mot veg
 - 4. skilt- og reklameinnretning inntil 3,0 m² som monteres flatt på vegg. Unntaket omfatter ikke montering av flere skilt- og reklameinnretninger på samme fasade
 - 5. antennesystem med høyde inntil 5,0 m. Parabolantenne kan ha diameter inntil 1,2 m. Panelantenne plassert på vegg kan ha høyde inntil 2,0 m. Bestemmelsen omfatter ikke plassering av antennesystem som kan utgjøre fare for personsikkerhet eller når flere antennesystemer skal plasseres på samme sted eller på samme fasade
 - 6. mindre forstøtningsmur på inntil 1,0 m høyde og avstand fra nabogrense på minst 1,0 m eller forstøtningsmur på inntil 1,5 m og avstand fra nabogrense på minst 4,0 m.
 - 7. mindre fylling eller planering av terreng. Tiltaket må uansett ikke føre til mer enn 3,0 m avvik fra opprinnelig terrengnivå i spredtbygd strøk, eller 1,5 m avvik fra opprinnelig terrengnivå i tettbygd strøk. På eiendom for rekke- eller kjedehus o.l. med tett bebyggelse må avviket være mer enn 0,5 m fra opprinnelig terrengnivå. Avstand fra fyllingsfoten til nabogrense må være minst 1,0 m.
 - 8. graving av kabler
 - 9. lokal drenering, samt reparasjoner ved rør- og ledningsbrudd
 - 10. intern veg på tomt og biloppstillingsplasser for tomtens bruk som ikke krever vesentlig terrenginngrep. Unntaket omfatter også anlegg av oppstillingsplass for landbruksmaskiner til bruk på landbrukseiendom. Avstand til nabogrense må være minst 1,0 m.

Nåværende første ledd bokstav c og d blir første ledd bokstav d og e.

§ 4-1 nytt andre ledd skal lyde:

Tiltakshaver har ansvar for at tiltaket utføres i samsvar med plan- og bygningslovens bestemmelser med tilhørende forskrifter, kommuneplanens arealdel, reguleringsplan og tillatelser. Tiltaket må heller ikke komme i strid med annet regelverk.

Nåværende § 4-1 andre ledd blir tredje ledd og skal lyde:

Tiltak etter denne bestemmelsen kan ikke settes i gang før det er gitt nødvendig tillatelse eller samtykke fra berørte myndigheter. For tiltak unntatt etter første ledd bokstav a, b, c og e må

plasseringen ikke komme i strid med veglovas bestemmelser om for eksempel avkjøring, frisktsoner, avstand til veimidte, eller byggeforbudssonen etter jernbaneloven § 10.3.2

Merknader til bestemmelsene

Generelt om første ledd og nytt andre ledd

Departementet foreslår noen generelle lovtekniske endringer i første ledd og å flytte nåværende første ledd andre punktum til et nytt andre ledd. Dette vil gjøre bestemmelsen mer leservennlig. Disse endringene får imidlertid ikke betydning for det materielle innholdet i bestemmelsen.

Det er også gjort noen små språklige endringer i første ledd bokstav a og b, slik at disse skal samsvare med ordlyden i forslaget til ny første ledd bokstav c.

Første ledd bokstav c

Hjemmelen for forslaget er pbl. § 20-5 andre ledd.

Det følger av pbl. § 20-5 første ledd, bokstav c at søknad og tillatelse ikke er nødvendig for "mindre frittliggende byggverk knyttet til drift av jordbruks-, skogbruks- og reindriftsområder", dersom disse er i samsvar med plan.

Frem til 2010 var tilsvarende bestemmelse fastsatt i Forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker (SAK). Ved lovendringene som trådte i kraft i 2010, jf. Ot.prp. nr. 45 (2007-2008), ble bestemmelsen om unntak for mindre frittliggende byggverk knyttet til jordbruk, skogbruk og reindrift i SAK § 5 nr. 1 bokstav b) i sin helhet tatt inn i pbl. § 20-3 bokstav b (nåværende pbl. § 20-5 første ledd bokstav c) for at regelverket skulle bli mer tilgjengelig. Det ble i den forbindelse ikke ansett som nødvendig å presisere bestemmelsen i forskrift. Etter lovens ikrafttreden i 2010 har departementet imidlertid endret standpunkt.

Vi viser til at det fremgår av pbl. § 20-5 andre ledd at departementet "skal gi forskrift om hvilke tiltak som omfattes av bokstav a-e." Formuleringen i tidligere § 20-3 første ledd, "departementet gir forskrift" innebærer at det er en nødvendig forutsetning for å bruke bestemmelsen at departementet har gitt forskrift om hvilke tiltak som skal omfattes av unntaket, jf. siste punktum i Ot.prp. nr. 45 s. 315. Vi legger til grunn at bestemmelsen i pbl. § 20-5 andre ledd må tolkes tilsvarende, slik at det er nødvendig med en forskriftsbestemmelse for at unntaket i lovens bokstav c skal kunne benyttes selv om ordlyden er noe endret.

Siden det i dag ikke er vedtatt en forskriftsbestemmelse til pbl. § 20-5 første ledd, bokstav c, blir unntaksbestemmelsen i loven i realiteten virkningsløs. Det er av denne grunn behov for å vedta en forskriftsbestemmelse som angir hvilke tiltak som kan unntas fra søknadsplikt etter denne bestemmelsen. Lovbestemmelsen og tidligere forskriftsbestemmelser om unntak fra søknadsplikt for mindre frittliggende byggverk knyttet til jordbruk, skogbruk og reindrift angir ikke noen begrensninger i størrelsen på det som kan oppføres. I praksis har bestemmelsene i de fleste tilfeller likevel blitt tolket slik at bl.a. gjeterhytter på inntil 15 m² har vært unntatt fra søknadsplikt på lik linje med mindre, frittliggende byggverk på inntil 15 m² på bebygd eiendom.

Departementet mener at det er naturlig å videreføre den tidligere begrensningen på 15m² for denne typen byggverk (reindriftshytter, skogskoier, gjeterhytter o.l.). Byggverkene skal kun brukes til sporadiske/kortvarige opphold i forbindelse med den aktuelle driften. Etter departementets syn må de også kunne benyttes til sporadisk overnatting der det er et reelt behov for slik bruk i forbindelse med driften, da dette ofte vil være et av formålene med byggverket.

Departementet mener formålet med oppføring og bruk av slike byggverk tilsier at det er tilstrekkelig med en størrelse på inntil 15 m². Arealbegrensningen blir etter vårt syn av særlig betydning siden byggverkene kan benyttes til overnatting. Dersom unntaket skal omfatte større bygninger, kan dette lett føre til bruk som i hovedsak har annet formål enn husvære for drift av jordbruks-, skogbruks- og reindriftsområder. En arealbegrensning på inntil 15m² BYA/BRA vil i seg selv medføre at byggverket ikke er attraktivt for langvarig opphold. Oppføres det byggverk som er større en 15 m² i områder der det er aktuelt å benytte unntaket i pbl. § 20-5 første ledd, bokstav c, bør disse etter departementets vurdering omsøkes. Vi viser til at byggverk som omfattes av unntaket i pbl. § 20-5 første ledd, bokstav c i mange tilfeller vil plasseres i sårbare områder som ikke er regulert for bebyggelse, og der dette i utgangspunktet heller ikke er hensikten.

Den nye bestemmelsen innebærer følgelig at byggverk på inntil 15m², som oppføres i forbindelse med jordbruk, skogbruk og reindrift, som for eksempel reindriftshytter, skogskoier og gjeterhytter, unntas fra søknadsplikt. Departementet understreker at unntaksbestemmelsen gjelder byggverk som oppføres i forbindelse med næringen som sådan (jordbruk, skogbruk og reindrift).

Vi mener at et unntak fra søknadsplikten for slike mindre tiltak vil medføre en forenkling av regelverket, og gjøre det enklere for folk å føre opp mindre frittliggende byggverk knyttet til drift av jordbruks-, skogbruks- og reindriftsområder.

Første ledd bokstav e nr. 6 og nr. 7

Som følge av den foreslåtte endringen i SAK § 4-1 andre ledd anser departementet siste setning i første ledd bokstav e nr. 6 og første ledd bokstav e nr. 7 som overflødig og foreslår derfor å fjerne denne.

Tredje ledd

Departementet mener SAK § 4-1 tredje ledd, annet punktum også bør endres som følge av endringsforslagene i første ledd. I henhold til ordlyden i dagens bestemmelse er det bare er tiltak unntatt etter bokstav a og b som ikke må komme i strid med byggeforbudssonen etter jernbaneloven § 10. Tilsvarende må imidlertid også gjelde for flere av tiltakene som er opplistet i første ledd. Det er følgelig behov for en presisering på dette punkt. Vi foreslår derfor å endre ordlyden slik at det fremgår klart at bestemmelsen i andre ledd andre punktum gjelder tiltak i første ledd bokstav a, b, c og e.

4. Endre tiltakshavers rapporteringsplikt til kommunen om tiltak som er unntatt fra søknadsplikt

4.1. Forslag til forskrift

Nåværende § 4-1 tredje ledd blir ny § 4-1 fjerde ledd og skal lyde:

Tiltakshaver skal senest ved ferdigstilling informere kommunen om tiltak som omfattes av bokstav a og er større enn 15 m², eller som omfattes av første ledd bokstav b, slik at kommunen kan oppdatere kart- og matrikkeldata.

4.2. Merknader til bestemmelsen

Hovedregelen i matrikkelforskriften § 60 er at alle søknadspliktige tiltak som gjelder oppføring eller endring av en bygning, også de som er unntatt ansvarsrett og kontroll, skal registreres i matrikkelen. Det fremgår imidlertid av matrikkelforskriften § 60 tredje ledd at

"Kommunen avgjør om bygning eller del av bygning med bebygd areal eller samlet bruksareal som er 15 m² eller mindre, skal registreres med eget bygningsnummer." I Miljøverndepartementets merknader til matrikkelforskriftens § 60 tredje ledd er følgende lagt til grunn:

"Tiltak som er unntatt fra byggesaksbehandlingen, og gjelder bygning hvor verken bebygd areal eller samlet bruksareal overstiger 15 m², trenger ikke registreres i matrikkelen. Det gjelder:

mindre frittliggende bygninger som oppføres på bebygd eiendom, og som ikke kan brukes til varig opphold for personer

mindre frittliggende byggverk knyttet til drift av jordbruks, skogbruks- og reindriftsområder"

Frem til endringene i SAK, som trådte i kraft 1. juli 2015, har plikten til å informere/rapportere om tiltak som er unntatt fra søknadsplikt etter det departementet er kjent med blitt praktisert i tråd med matrikkelforskriften. Dette innebærer at det ikke har vært nødvendig å rapportere om ovennevnte tiltak på inntil 15m².

Etter forskriftsendringene følger det imidlertid av SAK § 4-1 tredje ledd at tiltakshaver skal informere kommunen om tiltak etter SAK § 4-1 første ledd, bokstav a (frittliggende bygning på inntil 50 m² på bebygd eiendom). Etter ordlyden i bestemmelsen er det dermed en rapporteringsplikt for alle tiltak etter bokstav a, også de på inntil 15m².

Det har ikke vært intensjonen å skjerpe inn rapporteringsplikten i forbindelse med forskriftsendringene av 1. juli 2015. Departementet foreslår derfor å endre ordlyden i nåværende SAK § 4-1 tredje ledd slik at det fremgår klart av bestemmelsen at rapporteringsplikten kun skal gjelde for tiltak som er større enn 15m² etter bokstav a. Endringen vil medføre at bestemmelsen i SAK er i samsvar med matrikkelforskriften, og vil trolig også være i tråd med dagens praksis.

Mindre frittliggende byggverk knyttet til drift av jordbruks, skogbruks- og reindriftsområder i ny SAK § 4-1 første ledd, bokstav c vil som følge av forslaget ikke omfattes av registreringsplikten siden disse kun kan ha en størrelse på inntil 15m².

Vi ber imidlertid høringsinstansene vurdere og gi tilbakemelding på om det av hensyn til vedlikeholdet av det offentlige kartverket likevel bør være plikt til å rapportere om frittstående bygninger på inntil 15m². Dette gjelder bygninger etter SAK § 4-1 første ledd, bokstav a og mindre byggverk knyttet til drift av jordbruks-, skogbruks- og reindriftsområder som bl.a. kan brukes som nødbu.

Rapporteringsplikten vil fortsatt gjelde for tilbygg etter SAK § 4-1 første ledd, bokstav b.

Departementet har tidligere fått innspill fra kommuner om behovet for å få informasjon fra tiltakshaver tidligere enn ved ferdigstillelse av tiltaket. Departementet foreslår derfor å presisere at meldingen *senest* skal foreligge når bygningen er ferdigstilt.

5. Presisere hvilke tilbygg som er unntatt søknadsplikt

5.1. Forslag til forskrift

§ 4-1 første ledd bokstav b skal lyde:

Tilbygg som ikke inneholder rom til varig opphold eller beboelse, og hvor verken samlet bruksareal (BRA) eller bebygd areal (BYA) er over 15 m². Tilbygget må være understøttet, og kan ikke gå over mer enn to etasjer eller plan på det eksisterende byggverket.

5.2. Merknader til bestemmelsen

Hjemmelen for bestemmelsen er pbl. § 20-5 fjerde ledd.

Fra 1. juli 2015 ble mindre tilbygg som ikke inneholder rom for varig opphold eller beboelse, og hvor verken samlet bruksareal (BRA) eller bebygd areal (BYA) er over 15 m², unntatt fra søknadsplikt, jf. SAK § 4-1 første ledd bokstav b.

Begrepet "tilbygg" er ikke definert i lovverket. Det har i praksis vist seg å være noe uklart hvilke tiltak som omfattes av dette unntaket. Departementet har avgitt flere tolkningsuttalelser om hva som menes med tilbygg etter SAK § 4-1 første ledd bokstav b, og ser behov for presisere unntaket i forskrift.

Unntaket er ment å gjelde for *enkelt* tilbygg og konstruksjoner som tiltakshaver selv kan ha ansvar for. Ved å presisere hvilke tilbygg som omfattes av unntaket, vil regelverket bli mer i tråd med intensjonene som lå til grunn ved innføringen av unntaket. Etter departementets mening er det viktig å presisere i forskriften at unntaksbestemmelsen ikke omfatter komplekse tiltak og/eller tiltak hvor hensynet til helse, miljø og sikkerhet er betydningsfullt og vesentlig. Det vil altså være tiltakets innvirkning på det fysiske miljøet, dets eventuelle verneverdi samt kravene til forsvarlig utførelse som blir avgjørende. For tiltak som er unntatt søknadsplikt skal risikoen være liten, og konsekvensene av feil være små.

Departementet foreslår derfor å definere nærmere hva unntaket omfatter. Forslaget innebærer at tilbygg som går over mer enn to etasjer eller plan på det eksisterende byggverket, ikke skal være omfattet av unntaksbestemmelsen. Etasjebegrensningen gjelder altså ikke for tilbygget i seg selv, men for hvor mange etasjer på byggverket tilbygget kan knytte seg til. Videre foreslås det at tilbygg som ikke er understøttet eller har eget bæresystem, må omsøkes. Dette for å unngå at komplekse tiltak omfattes av unntaksbestemmelsen, slik at blant annet balkong (def: åpent oppholdssted i form av utbygg ut fra yttervegg, uten understøttelse til bakken), fortsatt må omsøkes. Derimot vil terrasse, åpent overbygget inngangsparti og ved- og sykkelbod fortsatt kunne oppføres uten søknad.

Fordelene ved forslaget er at det mer spesifikt definerer hva som omfattes av unntaket. Videre vil forslaget ivareta hensyn til visuelle kvaliteter i noe grad, og i stor grad kravene til forsvarlig utførelse. Det vil være enkelt å bruke i elektroniske selvbetjeningsløsninger, og forskriftsbestemmelsen vil også gjøre det enklere for folk flest å forholde seg til regelverket.

6. Fjerne krav til signering på referat i forhåndskonferansen

6.1. Forslag til forskrift

§ 6-1 sjette ledd skal lyde:

Kommunen har ansvar for å føre referat fra forhåndskonferansen. ~~Referatet skal undertegnes av tiltakshaver og kommunens representant i forhåndskonferansen.~~ Referatet skal dokumentere de forutsetninger som er lagt til grunn, og danner grunnlag for videre behandling. ~~Referatet skal sluttføres i forhåndskonferansen og kommunen skal straks gjøre referatet tilgjengelig for tiltakshaver.~~ Referatet skal følge med som saksdokument i den videre saksbehandlingen.

6.2. Merknader til bestemmelsen

I dag er det krav om at referatet fra forhåndskonferansen skal signeres av tiltakshaver og kommunens representant i forhåndskonferansen. Begrunnelsen for kravet er å forhindre etterfølgende uenighet om hva som fant sted, samt utelukke at eventuelle etterfølgende forhold tas inn i referatet.

I DiBKs strategi for fremtidens digitale byggsektor (ByggNett-strategien) er regelverksforenkling ett av de sentrale virkemidlene. For å nå strategiens målsettinger er det nødvendig at regelverket tilpasses og forenkles underveis i digitaliseringsarbeidet når behov avdekkes.

Et sentralt prosjekt i oppfølgingen av ByggNett-strategien er "eByggeSak". I dette prosjektet har DiBK i samarbeid med KS/KommIT og Kartverket utviklet kravspesifikasjoner og standarder som kommunene skal kunne benytte i anskaffelsesprosesser for nye digitale saksbehandlingssystemer for byggesaksbehandling. I dette arbeidet er det stilt spørsmål ved nødvendigheten av å ha et krav om signering av referat i forhåndskonferansen. Kravet om signering gjør at det må utvikles løsninger for signering via bank-ID eller lignende, noe som er en kostbar løsning.

Departementet foreslår derfor å fjerne kravet om at referatet skal undertegnes i forhåndskonferansen. Dette medfører at kommunene slipper å utvikle kostbare løsninger osv.

Likevel er det viktige hensyn bak bestemmelsen som bør ivaretas. Departementet foreslår derfor at det i bestemmelsen presiseres at referatet skal sluttføres i forhåndskonferansen og at kommunen straks skal gjøre referatet tilgjengelig for tiltakshaver.

7. Muligens skjerpe krav til dokumentasjon ved søknad om ferdigattest

7.1. Forslag til forskrift

Nytt § 8-1 fjerde ledd nytt tredje punktum

Der tiltaket gjelder vann- og avløpsanlegg, skal ferdigmelding gitt av vann- og avløpsmyndigheten vedlegges søknad om ferdigattest.

7.2. Merknader til bestemmelsen

Hjemmelen for foreslått bestemmelse er plan- og bygningsloven § 20-10 siste ledd. Godkjent ferdigmelding fra vann- og avløpsmyndighetene er en bekreftelse på at et vann- og avløpsanlegg er utført i henhold til vann- og avløpsreglementet. Ved godkjenning av slike ferdigmeldinger, oppdateres samtidig kommunens kart over vann- og avløpsnett. I og med at det ikke er sanksjoner for manglende innsending av slike ferdigmeldinger, er det imidlertid ikke alltid disse ferdigmeldingene sendes inn og kartgrunnlaget blir dermed ikke oppdatert.

Det er i dag ikke et vilkår at godkjent ferdigmelding fra vann- og avløpsmyndighetene skal være gitt før søknad om ferdigattest etter plan- og bygningsloven innsendes. Likevel opplyser flere kommuner at godkjent ferdigmelding må legges ved øvrige byggesaksdokumenter ved søknad om ferdigattest.

Fordelen med å innføre et krav om godkjent ferdigmelding før ferdigattest kan omsøkes, vil være en større mulighet for å få til et oppdatert ledningskartverk, noe som er viktig både for kommunen og eiere. Departementet bemerker også at viktigheten av å få styrket kartgrunnlaget over ledninger som er i umiddelbar nærhet eller som krysser samfunnskritisk infrastruktur, eksempelvis jernbane. Et oppdatert kartgrunnlag er f.eks. viktig ved prosjektering av infrastruktur.

Det er imidlertid også ulemper med å innføre et slikt krav. Departementet kan for det første ikke utelukke at et tilleggskrav vil kunne forsinke tidspunktet for når det kan gis ferdigattest i noen prosjekter. Departementet ser også visse betenkeligheter ved å trekke et annet regelverk inn i vurderingen av om ferdigattest skal gis. Departementet ønsker derfor innspill fra høringsinstansene på hvilke konsekvenser et slikt forslag vil medføre.

8. Gi presiserende regler knyttet til saksbehandling av overtredelsesgebyr

8.1. Forslag til forskrift

§ 16-3 skal lyde:

§ 16-3 (Kommunens varslingsplikt til påtalemyndigheten)

Kommunen skal varsle påtalemyndigheten dersom kommunen har grunn til å tro at det foreligger straffbare forhold. Varsling skal skje så tidlig som mulig, og senest før parten varsles om overtredelsesgebyr.

Ny § 16-4 skal lyde:

§ 16-4 Krav til innhold i varsel om overtredelsesgebyr

I varsel etter pbl. § 32-8 tredje ledd skal det opplyses om at det foreligger en rett for parten til å avstå fra å uttale seg i saken.

8.2. Merknader til bestemmelsene

8.2.1. Innledning

Overtredelsesgebyr anses som straff etter Den Europeiske Menneskerettskonvensjonen (EMK), og dermed må bygningsmyndighetene påse at prosessreglene som følger av EMK blir fulgt når de ilegger overtredelsesgebyr. For å gjøre regelverket mer tilgjengelig, og for å sikre en god samordning mellom politi og bygningsmyndighetene, foreslår departementet enkelte presiseringer i dagens regelverk. Presiseringene anses å være i samsvar med de føringer som gis i Prop. 62 L (2015-2016), og særlig forslag til ny § 47 første ledd i forvaltningsloven.

8.2.2. Kommunens varslingsplikt

Departementet foreslår at det i bestemmelsens overskrift fremkommer mer tydelig at bestemmelsen regulerer bygningsmyndighetenes varslingsplikt. Departementet foreslår derfor

at bestemmelsens overskrift "Forholdet til straffebud i andre lover" endres til "kommunens varslingsplikt til påtalemyndighetene".

Departementet ønsker videre at det skal komme tydeligere frem at bygningsmyndighetene skal varsle påtalemyndighetene der bygningsmyndighetene har grunn til å tro at det foreligger brudd på en straffebestemmelse. Varsling bør skje ved mistanke om brudd på pbl. § 32-9, eller annet regelverk. Departementet legger til grunn at det er særlig aktuelt å varsle om saker der det kan være tale om forhold som går på personsikkerhet eller miljøkriminalitet.

For å sikre at forbudet mot dobbeltforfølgning i EMK blir overholdt, og for å gi politiet mulighet til å etterforske saker så tidlig som mulig, må kommunen varsle politiet før det gis varsel om overtredelsesgebyr til parten, jf. § 32-8 tredje ledd. Departementet foreslår derfor at bygningsmyndighetene skal varsle påtalemyndighetene tidligere enn det som følger av ordlyden i § 16-3 i dag. Departementet oppfordrer her til god dialog mellom bygningsmyndighetene og det enkelte politidistrikt.

8.2.3. Krav til veiledning om retten etter selvinkrimineringsforbudet

Overtredelsesgebyr skal varsles, jf. pbl. § 32-8 tredje ledd. Det er imidlertid ikke i lov eller forskrift satt krav om hvilke opplysninger varselet skal inneholde.

Det er viktig at det i varselet opplyses om at man har rett til å avstå fra å uttale seg i saken, jf. EMK art. 6. Etter det departementet er kjent med er det ulik praksis i kommunene om slik opplysning gis.

For i større grad å bevisstgjøre og opplyse om denne retten, foreslår departementet å forskriftsfeste et krav om at det skal opplyses om denne rettigheten i varsel om overtredelsesgebyr. Departementet antar at en forskriftsendring kan være med på å oppnå en mer ensartet praksis i kommunene. Departementet presiserer at forbudet mot selvinkriminering følger av EMK art. 6, og at en forskriftsbestemmelse selvsagt ikke innebærer noen realitetsendring av selvinkrimineringsforbudet. Forskriftsforslaget er i samsvar med forslaget til ny forvaltningslov § 48.

9. Andre endringer

9.1. Forskriftsforslag

9.1.1. Oppheve forskrift om byggesak § 13-6 sjette ledd

~~§ 13-6 (6) lyder:~~

~~Før kontrollforetak kan få tilbake sentral godkjenning som ansvarlig kontrollerende, skal det, i tillegg til det som fremgår av kravene i plan- og bygningsloven § 22-2 andre ledd, være dokumentert at det er foretatt endringer i styringssystemet for å hindre gjentakelse. I de første 12 månedene etter at sentral godkjenning er gitt tilbake, skal foretaket rapportere til Direktoratet for byggkvalitet om tildelte ansvarsretter og dokumentere at systemet er i bruk.~~

9.1.2. Oppheve forskrift om byggesak § 14-9

Bestemmelsen lyder:

~~§ 14-9. Unntak fra krav om kontroll i særlige tilfeller~~

~~(1) For tiltak der det er krav om uavhengig kontroll og kommunen ikke har ansett kontroll som unødvendig, jf. § 14-5, kan kommunen frem til 1. januar 2014 helt eller delvis unnta fra kravet til uavhengig kontrollerende i særlige unntakstilfeller så fremt et slikt unntak ikke vil medføre økt fare for helse, miljø og sikkerhet.~~

~~(2) Tiltakshaver må fremlegge skriftlig dokumentasjon som viser at:~~

- ~~• det som følge av kapasitetshensyn ikke har vært mulig å få tak i kontrollforetak,~~
- ~~• et obligatorisk krav om at uavhengig kontroll skal gjennomføres av et ansvarlig kontrollforetak vil føre til unødvendig tidstap,~~
- ~~• merkostnadene ved et slikt tidstap vil bli uforholdsmessig høye og~~
- ~~• kvaliteten i tiltaket likevel vil bli oppfylt.~~

~~(3) Kommunen kan ved anvendelsen av bestemmelsen kreve fremlagt den dokumentasjon som er nødvendig for å ta stilling til om unntak kan gis. Tiltakshaver har det endelige ansvaret for at kvaliteten i tiltaket er oppfylt, jf. pbl. § 23-1 andre ledd andre punktum.~~

~~(4) Bestemmelsen kommer ikke til anvendelse på kontroll av brannsikkerhet.~~

9.1.3. Oppheve forskrift om byggesak § 14-10

Bestemmelsen lyder:

~~§ 14-10. Forlengelse av sentral godkjenning for kontroll~~

~~Der det etter denne forskrift § 20-2 første ledd tredje punktum er gitt sentral godkjenning for ansvarlig kontrollerende, kan godkjenningen søkes forlenget med varighet frem til 1. januar 2014.~~

9.1.4. Rette opp språklige feil i forskrift om byggesak

Departementet foreslår å gjøre språklige endringer i §§ 4-3, 11-2, 13-1, 14-7, 15-3 og 16-1.

I § 4-3 foreslås endringer i § 4-3 første ledd innledningsvis, § 4-3 første ledd bokstav a, § 4-3 annet ledd innledningsvis, § 4-3 annet ledd bokstav b, § 4-3 tredje ledd. Bestemmelsen skal lyde:

§ 4-3. Unntak fra krav i plan- og bygningslovgivningen for visse tiltak som behandles etter andre lover

(1) For tiltak som er nevnt nedenfor under bokstav a til h og som er i samsvar med plan- og bygningsloven § 1-6 andre ledd, gjelder ikke reglene i plan- og bygningsloven kapitlene 20 (Søknadsplikt), 21 (Krav til innhold og behandling av søknader), 22 (*Sentral godkjenning av foretak*), 23 (Ansvar i byggesaker), 24 (Kvalitetssikring og kontroll med prosjektering og utførelse av tiltak), 25 (Tilsyn), 27 (Tilknytning til infrastruktur), 28 (Krav til byggetomta og ubebygde areal), 29 (Krav til tiltaket), 30 (Krav til særskilte tiltak) og 31 (Krav til eksisterende byggverk). Bestemmelsene i plan- og bygningsloven § 29-5 (Tekniske krav) og § 29-7 (Krav til produkter til byggverk) med tilhørende deler av byggteknisk forskrift gjelder så langt de passer for nevnte tiltak.

- a. Offentlige veganlegg som anlegges etter bestemmelser gitt i eller med hjemmel i veglov 21. juni 1963 nr. 23 så langt tiltaket er detaljert avklart i gjeldende reguleringsplan etter plan- og bygningsloven. Selv om tiltaket ikke omfattes av unntaket i første punktum, kan offentlige veganlegg hvor Statens vegvesen eller fylkeskommunen er tiltakshaver utføres uten at reglene i plan- og bygningsloven kapitlene 22 (*Sentral godkjenning av foretak*), 23 (Ansvar i byggesaker), 24 (Kvalitetssikring og kontroll med prosjektering og utførelse av tiltak) og 25 (Tilsyn) kommer til anvendelse. Bestemmelsene i plan- og bygningsloven § 29-2 (Visuelle kvaliteter) og § 29-3 (Krav til universell utforming og forsvarlighet) skal likevel gjelde.

(2) For tiltak nevnt nedenfor under bokstav a til d gjelder ikke reglene i plan- og bygningsloven kapitlene 20 (Søknadsplikt), 21 (Krav til innhold og behandling av søknader), 22 (*Sentral godkjenning av foretak*), 23 (Ansvar i byggesaker), 24 (Kvalitetssikring og kontroll med prosjektering og utførelse av tiltak) og 25 (Tilsyn). Øvrige regler gjelder så langt de passer.

- b. Jernbaneanlegg, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane, som anlegges etter bestemmelser gitt i eller med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 100 om anlegg og drift av jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. (jernbaneloven), så langt tiltaket er detaljert avklart i gjeldende reguleringsplan. Selv om tiltaket ikke omfattes av unntaket i første punktum, kommer reglene i plan- og bygningsloven kapitlene 22 (*Sentral godkjenning av foretak*), 23 (Ansvar i byggesaker), 24 (Kvalitetssikring og kontroll med prosjektering og utførelse av tiltak) og 25 (Tilsyn) ikke til anvendelse for jernbaneanlegg som godkjennes av Statens jernbanetilsyn etter jernbaneloven

(3) For anlegg og konstruksjoner som anlegges etter bestemmelser gitt i eller med hjemmel i lov 14. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) gjelder ikke reglene i plan- og bygningsloven kapitlene 22 (*Sentral godkjenning av foretak*), 23 (Ansvar i byggesaker), 24 (Kvalitetssikring og kontroll med prosjektering og utførelse av tiltak) og 25 (Tilsyn). Unntakene omfatter også utbedring, utskiftning og reparasjon av slike anlegg og konstruksjoner, men ikke grunn- og terrengarbeider, herunder fundamentering. Øvrige regler gjelder så langt de passer.

§ 11-2 bokstav b og c skal lyde:

- b. mesterbrev eller fagskole (*teknisk fagskole med 120 fagskolepoeng*) eller tilsvarende.
- c. utdanning på *høgskolenivå* (*høgskoleingeniør, bachelor eller tilsvarende grad*) med 180 studiepoeng eller tilsvarende.

§ 13-1 b annet ledd skal lyde:

For at opplysninger etter bokstav a skal fremgå av det sentrale godkjenningsregisteret, kan godkjenningsmyndigheten innhente informasjon etter første ledd bokstav a direkte fra relevant myndighet.

§ 14-7 tredje og fjerde ledd skal lyde:

- (3) I kontroll av prosjektering skal det kontrolleres
- a. at ansvarlig prosjekterende har rutiner for kvalitetssikring av arbeidet som skal utføres innenfor kontrollområdet i henhold til relevante krav i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven, og at rutinene og kravene er fulgt og dokumentert
 - b. at utarbeidet konsept gir tilstrekkelig grunnlag for detaljprosjektering
 - c. at detaljprosjekteringen er tilstrekkelig som produksjonsunderlag for utførelsen
 - d. at avvik lukkes ved å etterkomme kontrollerendes merknad eller ved verifikasjon av samsvar med tekniske krav. Der avvik ikke lukkes, skal det gis melding om dette, jf. § 12-5 bokstav d.

(4) I kontroll av utførelse skal det kontrolleres

- a. at ansvarlig utførende har rutiner for kvalitetssikring av arbeidet som skal utføres innenfor kontrollområdet i henhold til relevante krav i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven, og at rutinene og kravene er fulgt og dokumentert

- b. at produksjonsunderlaget er tilgjengelig på byggeplassen og at tiltaket blir utført i henhold til produksjonsunderlaget
- c. at nødvendig produktdokumentasjon er tilgjengelig, og at produktene brukes i
- d. at avvik lukkes ved å etterkomme kontrollerendes merknad eller ved verifikasjon av samsvar med tekniske krav. Der avvik ikke lukkes skal det gis melding om dette, jf. § 12-5 bokstav d.

§ 15-3 annet lydd skal lyde:

Kommunen skal i en ny periode på 2 år fra 1. januar 2016, la følgende inngå i kommunens prioriterte tilsynsområder, jf. § 15-1 første ledd bokstav c:

- At krav til kvalifikasjoner er oppfylt i tiltaket, jf. tredje del. *Kvalifikasjoner og ansvar*

§ 16-1 første ledd bokstav c skal lyde:

c. Den som prosjekterer, utfører, lar prosjektere eller lar utføre tiltak som nevnt i plan- og bygningsloven § 20-1 til § 20-4 i strid med bestemmelser gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven, ilegges gebyr:

1. inntil kr 10 000 ved mindre avvik fra krav i byggt teknisk forskrift, regler for plassering mv., samt plan, plankrav og forbudet i plan- og bygningsloven § 1-8
2. inntil kr 50 000 ved avvik fra krav i byggt teknisk *forskrift, regler* for plassering mv., samt plan, plankrav og forbudet i plan- og bygningsloven § 1-8 som ikke er mindre

9.2. Merknader

SAK § 13-6 anses overflødig. Begrunnelsen for dette er at sentral godkjenning ikke er obligatorisk for kontrollforetak.

SAK §§ 14-9 og 14-10 bør oppheves for å fjerne enhver tvil om at bestemmelsene kun hadde sitt virkeområde frem til 1. januar 2014.

10. Administrative og økonomiske konsekvenser

Endringene som foreslås bidrar til å fjerne uklarheter som skaper unødige utfordringer i saksbehandlingen både for tiltakshavere, kommunene og fylkesmennene. Endringene skal således gi både tids- og kostnadsbesparelser.

Forskriftsforslaget innebærer at noen flere tiltak enn i dag blir unntatt byggesaksdelen, og at noen flere tiltak blir unntatt søknadsplikt. Reduksjon av saksmengden i kommunene er likevel trolig av beskeden karakter.

En konsekvens av forslaget om en ny unntaksbestemmelse i SAK § 4-1 første ledd, bokstav c (mindre frittliggende byggverk i knyttet til drift av jordbruks-, skogbruks og reindriftsområder), vil medføre noe ekstra arbeid for forvaltningen i form av oppdatering av relevant veiledningsmateriell. Departementet legger likevel til grunn at en ny bokstav c er mest hensiktsmessig ut fra et lovteknisk synspunkt, siden unntaket fremgår av bokstav c i loven. At unntaksbestemmelsen i forskriften følger av samme bokstav som i loven gjør etter vårt syn bestemmelsen mer brukervennlig.

Forskriftsbestemmelsen knyttet til tilbygg vil være klargjørende, men kunne virke noe innskjerpende. Ved å presisere hvilke tilbygg som ikke omfattes av dette unntaket, vil

regelverket likevel bli mer i tråd med intensjonene som lå til grunn ved innføringen av unntaket. Unntaksbestemmelsen vil dermed ikke omfatte komplekse tiltak og/eller tiltak hvor hensynet til helse, miljø og sikkerhet er betydningsfullt og vesentlig.

Forskriftsforslaget om fjerning av krav til signatur vil gjøre saksbehandlingen mer digitaliseringsvennlig.

Forskriftsforslaget vil gjøre det enklere for kommunene å følge (EMK), ved at reglene fra EMK inkorporeres i byggesaksforskriften.